

O'ZBEKISTON MILLIY STANDARTI

Geosintetika - Joyida aniqlash

Rasmiy nashr

NATIONAL STANDARD OF UZBEKISTAN

Geosynthetics — Identification on site

Official edition

**Ushbu standartni O'zbekiston Respublikasi hududida rasmiy chop etish mutloq
huquqi O'zbekiston standartlar institutiga tegishli**

O'zMSt ISO 10320:2024 (ISO 10320:2019, IDT)

O'ZBEKISTON MILLIY STANDARTI

Geosintetika - Joyida aniqlash

Rasmiy nashr

(ISO 10320:2019, IDT)

O'ZBEKISTON STANDARTLAR INSTITUTI

Toshkent

SO‘Z BOSHI

1. O‘zbekiston standartlar instituti tomonidan ISHLAB CHIQILDI VA TASDIQLASHGA TAQDIM ETILDI.

2. O‘zbekiston standartlar institutining 2024 yil 15-iyuldagi 37/XSt-sonli buyrug‘i bilan TASDIQLANDI.

3. Ushbu standart ISO 10320:2019 “Geosynthetics — Identification on site” standartiga aynan o‘xshash

4. DASTLABKI JORIY ETILISHI

Ushbu standartni va unga bo‘lgan o‘zgartishlarni O‘zbekiston hududida joriy etish haqidagi axborot O‘zbekiston texnik jihatdan tartibga solish agentligi tomonidan nashr etiladigan ko‘rsatkichda chop etiladi. Ushbu standartni qayta ko‘rib chiqish yoki bekor qilish haqidagi muvofiq axborot O‘zbekiston texnik jihatdan tartibga solish agentligi tomonidan nashr etiladigan axborot ko‘rsatkichida chop etiladi.

Ushbu standartni O‘zbekiston hududida rasmiy chop etish mutloq huquqi O‘zbekiston standartlar institutiga tegishli

Mundarija

Muqaddima	V
1 Qo‘llash doirasi	1
2 Standartlarga havolalar	1
3 Atamalar va ta’riflar	1
4 Identifikatsiya	2
4.1 Yetkazib berishda noyob identifikatsiya	2
4.2 O‘rnatish paytida identifikatsiyalash uchun mahsulot belgisi	2
Bibliografiya.....	3
Bibliografik ma’lumotlar	4

Muqaddima

ISO (Xalqaro standartlashtirish tashkiloti) - milliy standartlar organlarining (ISO a'zolari) butun dunyo federatsiyasi. Xalqaro standartlarni tayyorlash bo'yicha ishlar odatda ISO texnik qo'mitalari orqali amalga oshiriladi. Texnik qo'mita tashkil etilgan mavzudan manfaatdor bo'lgan har bir a'zo organ ushbu qo'mitada vakillik qilish huquqiga ega. Ishda ISO bilan hamkorlikda xalqaro tashkilotlar, davlat va nodavlat tashkilotlar ham ishtirok etmoqda. ISO Xalqaro elektrotexnika komissiyasi (IEC) bilan elektrotexnika standartlashtirishning barcha masalalari bo'yicha yaqindan hamkorlik qiladi.

Ushbu hujjatni ishlab chiqishda qo'llaniladigan protseduralar va uni keyingi ta'mirlash uchun mo'ljallangan protseduralar ISO/IEC Direktivasining 1-qismida tasvirlangan. Xususan, har xil turdagi ISO hujjatlari uchun zarur bo'lgan turli tasdiqlash mezonlariga e'tibor qaratish lozim. Ushbu hujjat ISO/IEC direktivalarining 2-qismining tahrir qoidalariga muvofiq ishlab chiqilgan (qarang: www.iso.org/directives)

Ushbu hujjatning ayrim elementlari patent huquqlarining predmeti bo'lishi mumkinligiga e'tibor qaratiladi. ISO patent huquqlarining birortasini yoki barchasini aniqlash uchun javobgar emas. Hujjatni ishlab chiqish jarayonida aniqlangan har qanday patent huquqlarining tafsilotlari Kirishda va/yoki olingan patent deklaratsiyalarining ISO ro'yxatida bo'ladi (www.iso.org/patents ga qarang).

Ushbu hujjatda foydalanilgan har qanday savdo nomi foydalanuvchilarning qulayligi uchun berilgan ma'lumotdir va tasdiqni tashkil etmaydi.

Standartlarning ixtiyoriyligi, muvofiqlikni baholash bilan bog'liq ISO maxsus atamalari va iboralarining ma'nosi, shuningdek, ISONing Jahon Savdo Tashkilotining (JST) Savdodagi Texnik To'siqlar (TBT) tamoyillariga sodiqligi to'g'risida ma'lumot olish uchun qarang. quyidagi URL: www.iso.org/iso/foreword.html.

Ushbu hujjat ISO/TC 221, Geosintetik texnik qo'mitasi tomonidan tayyorlangan.

Ushbu uchinchi nashr texnik jihatdan qayta ko'rib chiqilgan ikkinchi nashrni (ISO 10320:1999) bekor qiladi va almashtiradi. Oldingi nashrga nisbatan asosiy o'zgarishlar quyidagilar:

- Turli xil geosintetik turlariga oid tafsilotlar olib tashlandi va yanada umumiy identifikatsiya tasvirlangan.

- 4-band o'rnatishda identifikatsiya qilish uchun mahsulot markalash bo'yicha yangi kichik bandni qo'shishni hisobga olgan holda bo'lindi (4.2).

Ushbu hujjat bo'yicha har qanday fikr-mulohazalar yoki savollar foydalanuvchining milliy organ standartlariga yo'naltirilishi kerak. Ushbu organlarning to'liq ro'yxatini www.iso.org/members.html saytida topish mumkin.

O‘ZBEKISTON MILLIY STANDARTI

Geosintetika - Joyida aniqlash

Геосинтетика — Идентификация на месте

Geosynthetics — Identification on site

Amalga kiritish sanasi 15.09.2024 y.

1 Qo‘llash doirasi

Ushbu hujjat saytdagi foydalanuvchiga tovarlarni buyurtma qilingan tovarlar bilan bir xilligini aniqlash imkonini beradigan geosintetika bilan birga keladigan ma’lumotlarni belgilaydi. Ijobiy identifikatsiya, masalan, o‘ralgan yoki o‘ralgan geosintetikadan foydalanish ushbu hujjatning muhim maqsadi hisoblanadi.

Belgilangan ma’lumotlar texnik ma’lumotlar varag‘ini almashtirmaydi va mahsulotning texnik talablarga muvofiqligini tekshirish uchun foydalanilmaydi.

2 Standartlarga havolalar

Quyidagi hujjatlar matnda shunday atalganki, ularning bir qismi yoki barcha mazmuni ushbu hujjat talablarini tashkil qiladi. Sana ko‘rsatilgan havolalar uchun faqat keltirilgan nashr amal qiladi. Sana ko‘rsatilmagan havolalar uchun havola qilingan hujjatning so‘nggi nashri (shu jumladan har qanday tuzatishlar) qo‘llaniladi.

ISO 10318-1, Geosintetika - 1-qism: Atamalar va ta’riflar

ISO 10318-2, Geosintetika - 2-qism: Belgilar va piktogrammalar

3 Atamalar va ta’riflar

Ushbu hujjatning maqsadlari uchun quyidagi atamalar va ta’riflar qo‘llaniladi.

ISO va IEC quyidagi manzillarda standartlashtirishda foydalanish uchun terminologik ma’lumotlar bazasini saqlaydi:

- ISO Onlayn ko‘rish platformasi: <https://www.iso.org/obp> saytida mavjud

- IEC Electropedia: <http://www.electropedia.org/> saytida mavjud

3.1 Yetkazib beruvchi

geosintetik sotib olingan yoki boshqa yo‘l bilan olingan shaxs yoki tashkilot

Izoh Ishlab chiqaruvchi bo‘lmagan yetkazib beruvchi ishlab chiqaruvchining majburiyatlari to‘liq bajarilishini ta’minlashi kerak.

3.2 Mahsulot nomi

brendning nomi

ma’lum bir mahsulot yoki mahsulotlarning to‘liq assortimentiga berilgan nom

3.3 Mahsulot turi

ma’lum bir spetsifikatsiyaga muvofiq ishlab chiqarilgan ma’lum bir materialga berilgan tavsiflovchi raqam yoki kod

3.4 Birlik identifikatsiyasi

ma’lumot, masalan. ishlab chiqarish jarayonida yoki undan keyin har bir birlikda (masalan, rulon) odatda berilgan raqam yoki boshqa kod, bu asl ishlab chiqaruvchiga keyingi bosqichda ishlab chiqarish tafsilotlarini, shu jumladan ishlab chiqarish joyi va sanasini kuzatish imkonini beradi.

4 Identifikatsiya

4.1 Yetkazib berishda noyob identifikatsiya

Xaridorga yetkazib berish vaqtida mahsulotni ijobiy identifikatsiya qilish uchun geosintetika har bir birlikka quyidagi ma'lumotlar (masalan, yorliq) yopishtirilgan bo'lishi kerak:

- a) ishlab chiqaruvchi va/yoki yetkazib beruvchi;
- b) mahsulot nomi;
- c) mahsulot turi;
- d) birlik identifikatsiyasi;
- e) birlikning nominal yalpi massasi, kilogrammda;
- f) birlik o'lchamlari (materialdan, paketdan emas);

- rulonli mahsulotlar: uzunlik $\times$ kenglik (ikkalasi ham metrda),

- boshqa tovarlar: buyumlar soni (masalan, choyshablar yoki tayyorlangan sumkalar yoki naychalar) $\times$ uzunlik $\times$ eni (ikkalasi ham metrda) yoki mahsulot bilan qoplangan maydon;

g) ISO 10318-1 va ISO 10318-2 da belgilangan atamalar va belgilar yordamida mahsulot tasnifi

h) funksiyani bajaradigan asosiy xom ashyo turlari (turlari) (har bir komponent uchun);

i) mahsulot nomi va turiga xos rang identifikatori (faqat rangli belgilar bilan belgilangan mahsulotlar uchun).

4.2 O'rnatish paytida identifikatsiyalash uchun mahsulot belgisi

Mahsulotni o'rnatish vaqtida, hatto u asl o'ramda bo'lmasa ham, uni ijobiy aniqlash vositasi bo'lishi kerak.

Mahsulot nomi va turi mahsulotga belgilanishi kerak, masalan. bosib chiqarish yoki gravür qilish orqali. Belgilash oson o'qilishi va o'rnatish vaqtida identifikatsiya qilish uchun etarlicha bardoshli bo'lishi kerak va 5 m dan ortiq bo'lmagan mashina yo'nalishi bo'yicha muntazam ravishda takrorlanishi kerak.

Bosib chiqarish yoki gravür qilish amaliy bo'lmagan mahsulotlar uchun markalash rulonga yopishtirilgan bosma lenta yoki mahsulotdagi rangli belgi bo'lishi kerak. Chop etilgan lentada mahsulot nomi va turi ko'rsatilishi kerak. Rang belgisi yorliqdagi rang belgisi bilan aniqlangan mahsulot nomi va turiga mos kelishi kerak.

Mahsulot yetkazib berishdan oldin qo'shimcha qayta ishlanadigan joylarda, masalan. mahsulotning markalanishi amaliy bo'lmagan tarzda kesilgan bo'lsa ham, har bir birlik o'ziga xos identifikatsiyaga ega bo'lishi kerak.

Bibliografiya

- [1] ISO 9863-1, Geosintetika - Belgilangan bosimlarda qalinlikni aniqlash - 1-qism: Yagona qatlamlar
- [2] ISO 9864, Geosintetika - geotekstil va geotekstil bilan bog'liq mahsulotlarning birlik maydoniga massasini aniqlash uchun sinov usuli
- [3] ISO/TS 13434, Geosintetika - Chidamlilikni baholash bo'yicha ko'rsatmalar
- [4] EN 14196, Geosintetika - Loy geosintetik to'siqlarning birlik maydoniga massasini o'lchash uchun sinov usullari

Bibliografik ma’lumotlar

SUT 59.080.70